

Doktrinhistoriens återkomst som biografi

BOKANMÄLAN

Svenska nationalekonomer får med Christina Jonung och Ann-Charlotte Ståhlberg (red), *Svenska nationalekonomer under 400 år*, tillgång till en utomordentlig källa om sitt ämnes historia, som torde vara få andra länder eller discipliner förunnat. Boken bygger på redaktörernas tidigare verk *Ekonomporträtt* från 1990. Den innehåller 36 biografier av svenska och avlidna nationalekonomer mot 16 tidigare, vilka samtliga uppdaterats. Nästan alla är professorer vilket, med tanke på det begränsade totala antalet professorer sedan von Pufendorf blev professor naturrätt i Lund 1668, ger en nästan komplett täckning av ämnet fram till 1960-talet. 1900-talet dominerar av naturliga skäl med 29 biografier. Redaktörerna har förtjänstfullt försett med boken med en kort och kärnfull inledning, som innehåller en tabell över alla avlidna professorer i nationalekonomi 1889–2012.

Det är ett stort och långvarigt arbete redaktörerna initierat och nu slutfört. Resultatet är gediget med en hög grad av läsbarhet och akribi, så vitt jag kan bedöma, för samtliga kapitel. Trots att ingen gemensam dispositionsmall påtvingats författarna är biografierna homogena vad gäller innehåll. Man anar redaktörernas lätta hand som samverkat med exemplens makt då nästan alla kapitel ursprungligen varit publicerade i *Ekonomisk Debatt*. Sexton biografier utmärker sig genom att författarna har varit bekanta med personen. Här ligger ett extra värde som redaktörerna bidragit till genom sin insats. En författare förtjänar att särskilt omnämnas, Eskil Wa-

densjö, som skrivit fem biografier, varav två över personer han känt: Gösta Rehn och Rudolf Meidner.

Det klagas ibland på att doktrinhistoria nästan helt försvunnit från utbildningen av nationalekonomer. Detta till trots finns det i handeln tre allmänna läroböcker på svenska och en om fem svenska 1900-talsekonomer – Sandelin m fl (2008), Pålsson Syll (2011), Kragh (2012) respektive Lundahl (2009). Förutsättningen för att doktrinhistorien ska leva är ju dock att den blir läst och traderad. Biografiformen ger en både lättäm och informativ inledning till doktrinhistorien, som i längden kan betyda mer för intresset än läroböcker, samtidigt som de kan ge en ingång till dessa.

Främst beskrivs personernas vetenskapliga gärning, men vi får också veta en hel del om den personliga bakgrunden, lärargärningen och ämnets och personens ställning i samhällslivet. De stridbara och udda personerna är kanske de mest spännande att läsa om som Pehr Niclas Christiernin (1725–99, Claes-Henric Siven och Mats Persson) som ett visst klockslag varje dag öppnade dörren till matsalen för att räcka ut tungan mot frun som svarade med samma mynt, eller Tord Palander (1902–72, Tönu Puu) som uppmanade doktoranderna att öka sin arbetskapacitet genom att be studentläkaren skriva ut amfetamin. Bägge var vetenskapligt briljanta på sitt eget vis. Var och en kan själv spekulera över sambanden mellan liv och gärning. En allmän slutsats är att en stor andel av de porträtterade varit aktiva i samhällsdebatten. Förutom de stora kända ekonomerna från 1900-talet uppträder här professorn Christiernin, prästen och riksdagsmannen Anders Chydenius (1729–1803, Lars Magnusson) och 1800-talsprofessorn Carl Adolph Agardh (1785–1859, Eskil Wadensjö) som samhällsdebattörer.

Att en bok är tjock brukar leda till

Christina Jonung och Ann-Charlotte Ståhlberg (red): *Svenska nationalekonomer under 400 år*, Dialogos förlag, 2014, 586 sidor, ISBN 978-91-7504-264-0.

att den blir oläst. Här är bokens 586 sidor en stor fördel då var och en kan välja och vraka efter eget tycke och smak. Samtliga biografier kan med behållning läsas i en kort sittning. Boken har alla förutsättningar att fungera som en stor pralinask som är svår att motstå när man väl börjat.

Klas Fregert

Universitetslektor,
Nationalekonomiska institutionen,
Lunds universitet

REFERENSER

Kragh, M (2012), *De ekonomiska idéernas historia*, Studentlitteratur, Lund.

Lundahl, M (2009), *Fem svenska ekonomer*, Timbro förlag, Stockholm.

Pålsson Syll, L (2011), *Ekonomisk doktrinhistoria*, Studentlitteratur, Lund.

Sandelin, B, H-M Trautwein och R Wundrak (2008), *Det ekonomiska tänkandets historia*, Studentlitteratur, Lund.